

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრი

ბრძანება № 768

თბილისი

„31“ 12 2018 წ.

ზოგადი განათლების საბაზო და საშუალო საფეხურების სახელმძღვანელოს/სერიის მაკეტის რეცენზირების შინაარსობრივი და ტექნიკური კრიტერიუმების დამტკიცების თაობაზე

„საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის, საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 14 სექტემბრის №468 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს დებულების“ მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ და „ლ“ ქვეპუნქტების „ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების სახელმძღვანელოს/სერიის გრიფირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2017 წლის 16 თებერვლის N28/ნ ბრძანების პირველი პუნქტით დამტკიცებული „ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების სახელმძღვანელოს/სერიის გრიფირების წესის“ მე-2 მუხლის „ო“ პუნქტის საფუძველზე და საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის მოადგილის 2018 წლის 20 დეკემბრის N1639113 მოხსენებითი ბარათის გათვალისწინებით

ვბრძანებ:

1. ზოგადი განათლების საბაზო და საშუალო საფეხურების სახელმძღვანელოს/სერიის მაკეტის რეცენზირების შინაარსობრივი კრიტერიუმები დამტკიცდეს ამ ბრძანების დანართი N1-ის შესაბამისად.
2. ზოგადი განათლების საბაზო და საშუალო საფეხურების სახელმძღვანელოს/სერიის მაკეტის რეცენზირების ტექნიკური კრიტერიუმები დამტკიცდეს ამ ბრძანების დანართი N2-ის შესაბამისად.
3. დაევალოს სტრატეგიული კომუნიკაციების დეპარტამენტს ბრძანების გამოქვეყნება საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს ოფიციალურ ვებ გვერდზე.
4. ბრძანება ძალაშია ხელმოწერისთანავე.
5. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს მისი გამოცემიდან ერთი თვის ვადაში თბილისის საქალაქო სასამართლოში (მის: ქ. თბილისი, აღმაშენებლის ხეივანი მე-12 კმ, №6).

მიხეილ ბატიაშვილი

კრიტერიუმი 1.4. სახელმძღვანელო ხელს უწყობს ცოდნათა ორგანიზებას	*	*	*		■	25%			
1.4.1	თემაში წარმოდგენილი მასალა (ტექნიკური, დავალებები, ტექსტები, თვალსაჩინოებები, გრაფიკული მათერიალები) და საკვანძო შეკითხვები ხელს უწყობს ცოდნათა ურთიერთდაკავშირებას, იერარქიზებას და სისტემაში მოყვანას; საკითხებს, მოვლენებს, ცნებებს შორის არსებული კავშირ-დამოკიდებულებების, მიმართებების გააზრებას.								
კრიტერიუმი 1.5. თემა ხელს უწყობს ცოდნათა ფუნქციურ გამოყენებას	*	*	*		■	25%			
1.5.1.	შემაჯავებელი დავალებები მოითხოვს თემის ფარგლებში შექმნილ ცოდნათა ინტეგრირებულად გამოყენებას ფუნქციურ კონტექსტებში;								
1.5.2.	სახელმძღვანელოს მეთოდოლოგიური აპარატი (ინსტრუქციები, რჩევები, რუბრიკები, დავალებები, საგარეოშეკითხვები და სხვ.) ხელს უწყობს განმავითარებელი შეფასების წარმოებას;								
1.5.3.	შეთავაზებული დავალების შესრულების სხვადასხვა ხერხი და მისი ორგანიზების ფორმები, რომლებიც მოსწავლეს დაეხმარება გააზროს სწავლის სტრატეგიის სწორად შერჩევის მნიშვნელობა უკეთესი შედეგის მისაღებად.								
2. სახელმძღვანელოს შინაარსობრივი გამართულობა	მოსწავლის წიგნი	მოსწავლის რვეული	მასწავლებლის წიგნი (ელ. რესურსთან ერთად ან მის გარეშე)	აკმაყოფილებს/არ აკმაყოფილებს	ქულა - 1-2-3-4-5	კრიტერიუმის წონა	დასაბუთება/ განმარტება	რეკომენდაცია	შინაარსობრივი კორექტურის ვადა
კრიტერიუმი 2.1. სახელმძღვანელოს შინაარსი (საგნობრივი/ დარგობრივი შინაარსი) გამართულია და ობიექტური	*	*	*	■					
2.1.1.	შინაარსი (ტექსტი/თვალსაჩინოება) სანდო და ზუსტია, შეესაბამება დარგის თანამედროვე მიღწევებს: ტერმინები, ცნებები, ფაქტები, მოვლენები, პროცესები სწორადაა მოწოდებული;								
2.1.2.	ინფორმაცია ობიექტურია. სახელმძღვანელოს ავტორი არ ახდენს თავისი დამოკიდებულებებითი მკითხველზე ზეგავლენას, თავს არ ახდენს სუბიექტურ განწყობებას და შეხედულებებს.								
დამატებითი საგანსპეციფიკური ინდიკატორი									
შიო/გეო	შინაარსის საკითხებიდან გამომდინარე, ბიომრავალფეროვნების სწავლებისას, თვალსაჩინოებებზე მიცემულია საქართველოს/ კავკასიის სახეობები და ლანდშაფტები.								
ბიო/ფიზ/ქიმ	სახელმძღვანელოში გამოყენებული თვალსაჩინოება, რომელიც ასახავს ექსპერიმენტული/პრაქტიკული სამუშაოების ჩატარების ინსტრუქციებს ან მსვლელობას, ავთენტურია.								

5. შესაბამისობა სამართლებრივ და ეთიკურ ნორმებთან		მოსწავლის წიგნი	მოსწავლის რეგული	მასწავლებლის წიგნი (ელ. რესურსთან ერთად ან მის გარეშე)	აკმაყოფილებს/არ აკმაყოფილებს	ქულა - 1-2-3-4-5	კრიტერიუმის წონა	დასახულება/ განმარტება	რეკომენდაცია	შინაარსობრივი კორექტურის ვადა
კრიტერიუმი 5.1. თანასწორობის დაცვა, დისკრიმინაციისა და დისკრედიტაციული ელემენტების აკრძალვა		*	*	*	■					
5.1.1.	სახელმძღვანელო თავისუფალია ენის, ეროვნების, რელიგიის, სქესის, სოციალური კუთვნილებისა და სხვა ნიშნით სტერეოტიპული, არაკორექტული, დისკრიმინაციული ან/და დისკრედიტაციული ელემენტებისგან;									
5.1.2.	საგნობრივი სპეციფიკის გათვალისწინებით, ტექსტებსა და ილუსტრაციებში დაეულა თანასწორობა ეროვნების, რელიგიის, სქესის, სოციალური კუთვნილების და სხვ. ნიშნით.									
კრიტერიუმი 5.2. ეთიკის ნორმების დაცვა		*	*	*	■					
5.2.1.	სახელმძღვანელო თავისუფალია უცენზურო და არაკორექტული გამონათქვამებისგან, პირველწყაროს ტექსტში ამგარი გამონათქვამის არსებობის შემთხვევაში, შესაბამისი ადგილი მოწოდებულია ადაპტირებული სახით ან კუპირებით.									
კრიტერიუმი 5.3. ძალადობისკენ მოწოდების ან შუღლის გაღვივების აკრძალვა		*	*	*	■					
5.3.1.	ილუსტრაციები და შინაარსი თავისუფალია ნებისმიერი სახის ძალადობის, მათ შორის ცოცხალი და არაცოცხალი ზუნების მიმართ ვანდალური და ზიანის მომტანი ქმედების წამაქეზებელი მოწოდებებისგან; ეროვნული, კუთხური, რელიგიური ან სოციალური შუღლის გაღვივების მპროვოცირებელი ტექსტებისა და ილუსტრაციებისგან.									
კრიტერიუმი 5.4. კომერციული რეკლამის აკრძალვა		*	*	*	■					
5.4.1.	თავისუფალია რაიმე სახის სოციალური, პოლიტიკური ან/და კომერციული რეკლამისგან, რომელიც არ ემსახურება საგანმანათლებლო მიზნებს.									
კრიტერიუმი 5.5. შესაბამისობა საქართველოს კონსტიტუციასთან		*	*	*	■					
5.5.1.	შინაარსი (ტექსტები, თვალსაჩინოება, სავარუდოებისა და დავალებების პირობები) არ ეწინააღმდეგება საქართველოს კონსტიტუციას.									
კრიტერიუმი 5.6. შესაბამისობა მდგრადი განვითარების პრინციპებთან		*	*	*	■					
5.6.1.	ითვალისწინებს მდგრადი განვითარების პრინციპებს, რაც გულისხმობს დღევანდელი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას ისე, რომ საფრთხე არ შეექმნას მომავალ თაობებს.									

შენიშვნა:

* - სიმბოლო აღნიშნავს კრიტერიუმს, რომელიც გამოიყენება სახელმძღვანელოს მაკეტის შესაბამისი სახის (მოსწავლის წიგნი, მასწავლებლის წიგნი (ელ. რესურსთან ერთად ან მის გარეშე), მოსწავლის რეგული) რეგენზირებისას;

■ - სიმბოლო აღნიშნავს შეფასების სახეს (ქულობრივი შეფასება/სიტყვიერი შეფასება), რომელიც გამოიყენება ამა თუ იმ კრიტერიუმთან მიმართებით.

საბაზო და საშუალო საფეხურების სასკოლო სახელმძღვანელოს მკვეტის რეცენზირების ტექნიკური კრიტერიუმები

(მოსწავლის წიგნისა და მოსწავლის რეგულისათვის)

	მოთხოვნა 1. გამოცემის ფორმატი	ამაყოფილებს/არ აკმაყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
1.1	მოსწავლის წიგნისთვის - გამოცემის სტანდარტიზებული ფორმატი: VII-IX კლ. - B5 (160X230მმ) ან A4 (195X275მმ); X-XII კლ. - A5 (145X200მმ) ან B5 (160X230მმ) ან A4 (195X275მმ).				
1.2	მოსწავლის რეგულისთვის - გამოცემის სტანდარტიზებული ფორმატი: A5 (145X200მმ) ან B5 (160X230მმ) ან A4 (195X275მმ).				
1.3	ორიენტაცია ვერტიკალური.				

	მოთხოვნა 2. ტექსტის აღქმის ხარისხი	ამაყოფილებს/არ აკმაყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
2.1	ძირითადი ტექსტის ¹ სტრიქონის ზომა ყველა სახის ფორმატისთვის: VII-IX კლ. - 72 მმ-დან 153 მმ-მდე; X-XII კლ. - 63 მმ-დან 153 მმ-მდე.				
2.2	შიდა მინდვრის მინიმალური ზომა გვერდზე - 20მმ. (გარდა ჭრამდე გასული ილუსტრაციების შემთხვევისა).				
2.3	ზედა, ქვედა და გარე მინდვრების მინიმალური ზომა გვერდზე - 10 მმ. (გარდა ჭრამდე გასული ილუსტრაციების შემთხვევისა).				

¹ ძირითადი ტექსტი - წინამდებარე ფორმისათვის: ტექსტის ნაწილი, რომელშიც სასწავლო გამოცემის მთავარი შინაარსია გადმოცემული.

2.4	ყველა ტიპის წიგნებსა და რვეულებში ილუსტრაციების რაოდენობა არანაკლებ დაკაზადონებული ფართის 15%-ისა.				
	მოთხოვნა 3. შრიფტის ზომა	ამყოფილებს/არაკყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
3.1	შრიფტის ზომა ძირითადი ტექსტისთვის: VII-IX კლ. - 9-11 პუნქტი; X-XII კლ. - 8-10 პუნქტი.				
3.2	შრიფტის ზომა არაძირითადი და დამატებითი ტექსტებისთვის: VII-IX კლ. - 8-10 პუნქტი; X-XII კლ. - 7-9 პუნქტი.				

	მოთხოვნა 4. ინტერლინიაციის² ზომა (ძირითადი ტექსტებისთვის)	ამყოფილებს/არაკყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
4.1	ინტერლინიაციის ზომა ავტომატური, გამოყენებული შრიფტის მიხედვით. შესაძლებელია ინტერლინიაციის გაზრდა 2-4 პუნქტით.				

	მოთხოვნა 5. ტექსტების სვეტებად განაწილება	ამყოფილებს/არაკყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
5.1	დასაშვებია ორსვეტიანი წყობა ძირითადი და დამატებითი ტექსტისათვის. მაგალითებისა და ამოცანებისათვის დასაშვებია მრავალსვეტიანი წყობა, სვეტებს შორის მანძილით არანაკლებ 9მმ, ფერადი ფონის გამოყენებითა და/ან გამოყოფი ხაზით ³ არანაკლებ 6მმ. სვეტებს შორის მანძილი ერთი დავალების ფარგლებში ერთნაირი უნდა იყოს.				

	მოთხოვნა 6. სიტყვებს შორის მანძილი	ამყოფილებს/არაკყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
6.1	სიტყვებს შორის მანძილი ავტომატურია.				

² სტრიქონთშორისი ხარვეზი, ერთმანეთს მიყოლებულ ორ მეზობელ სტრიქონში შრიფტის ქვედა და ზედა ხაზებს შორის მანძილი.

³ სიმეტრიული ვერტიკალური ცენტრი.

	მოთხოვნა 7. გამოსაყენებელი შრიფტი	ამაყოფილებს/არ აკმაყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
7.1	სტამბური შრიფტები: ვენური (ჩვეულებრივი), კოლხეთი, მკაფიო. BPG: Deja Vu Sans, ნათელი, მრგვლოვანი.				
7.2	ლათინური ასოების, ციფრების, მათემატიკური, ფიზიკური, ქიმიური გამოსახულებებისთვის დასაშვებია, შრიფტების: არიალისა და ჰელვეტიკის გამოყენება.				
7.3	მათემატიკურ, ფიზიკურ ან ქიმიურ გამოსახულებებში, სიმბოლოები, ციფრები და ინდექსები იწერება ინტერვალების გარეშე, ხოლო თვით გამოსახულებებს შორის აუცილებელია ინტერვალის გამოყენება.				
7.4	დაუშვებელია ⁴ მხატვრული და მთავრული შრიფტების გამოყენება: VII-IX კლ. - ძირითად, დამატებით და ილუსტრაციების ტექსტებში; X-XII კლ. - ძირითად ტექსტში.				
7.5	ძირითად ტექსტსა და გამოყოფილ ნაწილებში (სათაურების გარდა) რეკომენდებულია გამოყენებულ იქნას: VII-IX კლ. - შრიფტის არაუმეტეს 2 ვარიანტისა, რომლებიც ერთ-ერთი პარამეტრით განსხვავდებიან. მაგალითად: კეგელით, გარნიტურით ⁵ , მოხაზულობით ⁶ ; X-XII კლ. - შრიფტის არაუმეტეს 1 ვარიანტისა.				
7.6	დაუშვებელია არასწორკიდებიანი შრიფტების გამოყენება.				

⁴ ქვეპუნქტი არ ეხება სათაურებს, ქვესათაურებს (ნებისმიერი ტიპის).

⁵ შრიფტების კომპლექტი, რომელთაც ახასიათებთ ასოების მოხაზვის ერთნაირი სტილი. თითოეული გარნიტურის შრიფტი განსხვავდება მოხაზულობით და ზომით (კეგელი).

⁶ ერთი გარნიტურის ნიშნების კომპლექტი, რომელიც განსხვავდება: ა) ნიშნების სისქით, ბ) ნიშნების დახრილობით.

	მოთხოვნა 8. შრიფტის ფერი	ამაყოფილებს/არ აკმაყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
8.1	დაუშვებელია ძირითადი და დამატებითი ტექსტის ბეჭდვისას შრიფტის გამოკვეთა ფერადი საღებავებით, თუ ეს არ არის მეთოდის ნაწილი.				
8.2	დაუშვებელია ტექსტის გამოყოფის მიზნით შრიფტის გამოკვეთა ფერადი საღებავებით ფერად ფონზე.				
8.3	დაუშვებელია ფერადი საღებავები ფერად ფონზე თვალსაჩინოებებში (გრაფიკი, სქემა, ცხრილი, დიაგრამა და სხვა).				

	მოთხოვნა 9. კარტოგრაფიული წარწერები	ამაყოფილებს/არ აკმაყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
9.1	კარტოგრაფიული წარწერებისათვის რეკომენდებულია გამოყენებული იქნეს შრიფტი - კეგელით: 7-9.				

	მოთხოვნა 10. ილუსტრაციის ტექსტი	ამაყოფილებს/არ აკმაყოფილებს	დასაბუთება	მითითება	ტექნიკური კორექტურის ვადა
10.1	ილუსტრაციის მარჯვნივ მოთავსებული ტექსტის სტრიქონის დასაწყისი (სათაურებისა და აზნაგების გარდა) ვერტიკალურ ხაზზე უნდა მდებარეობდეს.				

შენიშვნა: წინამდებარე მოთხოვნები საერთოა VII-XII კლასების სახელმძღვანელოს მაკეტისათვის, ასევე, როგორც მოსწავლის წიგნისათვის, ისე რვეულისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოთხოვნა პირდაპირ მიუთითებს რომელიმე მათგანზე (კონკრეტულ კლასებზე, მოსწავლის წიგნზე, მოსწავლის რვეულზე).